

Statistics Sweden

Statistiska centralbyrån

Betalningsbalansen

Andra kvartalet 2009

Betalningsbalansen

Andra kvartalet 2009

Statistiska centralbyrån
2009

Balance of Payments. Second quarter 2009

Statistics Sweden
2009

Producent
Producer Statistiska centralbyrån, enheten för betalningsbalans och finansmarknadsstatistik
Statistics Sweden, Balance of Payments and Financial Markets
Box 24300
SE-115 81 Stockholm
+46 8 506 940 00

Förfrågningar
Inquiries Lena Finn, +46 8 506 944 09
lena.finn@scb.se

Camilla Bergeling, +46 8 506 942 06
camilla.bergeling@scb.se

Malin Sundeby, +46 8 506 946 14
malin.sundeby@scb.se

Det är tillåtet att kopiera och på annat sätt mångfaldiga innehållet i denna publikation. Om du citerar, var god uppge källan på följande sätt:
Källa: SCB, *Betalningsbalansen. Andra kvartalet 2009.*

It is permitted to copy and reproduce the contents in this publication.
When quoting, please state the source as follows:
Source: Statistics Sweden, *Balance of Payments. Second quarter 2009.*

Omslag/Cover: Ateljén, SCB

URN:NBN:SE:SCB-2009-FM04BR0903_pdf (pdf)

Denna publikation är endast tillgänglig på www.scb.se.

This publication will only be published on www.scb.se.

Förord

Betalningsbalansen sammanställs och publiceras sedan september 2007 av Statistiska centralbyrån på uppdrag av Sveriges riksbank.

Betalningsbalansen är en sammanställning av Sveriges reala och finansiella transaktioner med omvärlden och delas in i bytesbalansen, kapitalbalansen och den finansiella balansen.

Denna rapport omfattar utfallet av andra kvartalet 2009.

Statistiska centralbyrån, september 2009

Lars Melin

Christina Ekblom

Innehåll

Förord	3
Betalningsbalansen	7
Bytesbalans	8
Handelsbalans.....	9
Tjänstebalans.....	9
Faktorinkomster	10
Avkastning direkta investeringar	11
Avkastning portföljinvesteringar	11
Avkastning övriga investeringar	12
Löpande transfereringar och kapitalbalans.....	13
Finansiell balans	14
Direkta investeringar	14
Portföljinvesteringar	15
Övriga investeringar	16
Valutareserv	17
Svenska tillgångar och skulder mot utlandet, netto	18
Vad är betalningsbalansen?	19
En härledning av betalningsbalansen	19
Sambandet med utlandsställningen	21

Betaldningsbalansen

Betaldningsbalansen för andra kvartalet 2009 gav ett överskott i bytesbalansen på 67,9 miljarder kronor, svagt positiv kapitalbalans och ett underskott på 96,8 miljarder kronor i den finansiella balansen.

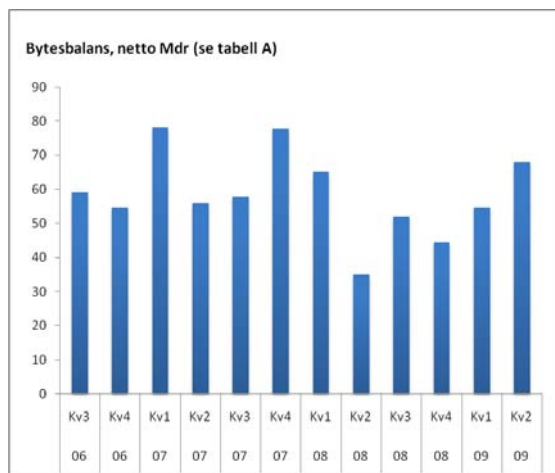
Handelsbalansen förbättrades under kvartalet och uppgick till 38,9 miljarder kronor vilket är 9,9 miljarder högre än föregående kvartal. Bruttoflödena för varuhandeln var dock betydligt lägre än motsvarande period föregående år. Även tjänstebalansen förbättrades från föregående kvartal med 5,1 miljarder kronor och uppgick till 30,2 miljarder.

Den finansiella balansen resulterade ett nettoutflöde om 96,8 miljarder kronor, där övriga investeringar stod för ett stort nettoutflöde på 195,6 miljarder kronor. Den finansiella balansen präglas andra kvartalet av Riksbankens beslut att förstärka valutareserven. Ökade åtaganden mot utländska organisationer, andra centralbanker och ökat behov av utländsk valuta i de svenska bankerna har gett upphov till en förstärkning av valutareserven på 80,7 miljarder kronor.

Riksbanken lånade kapital i valuta både från Riksgälden och Europeiska centralbanken. För att uppfylla Riksbankens behov har Riksgälden i sin tur emitterat värdepapper i utlandet. Detta bidrog främst till portföljinvesteringarnas stora nettoinflöde om 137,6 miljarder kronor.

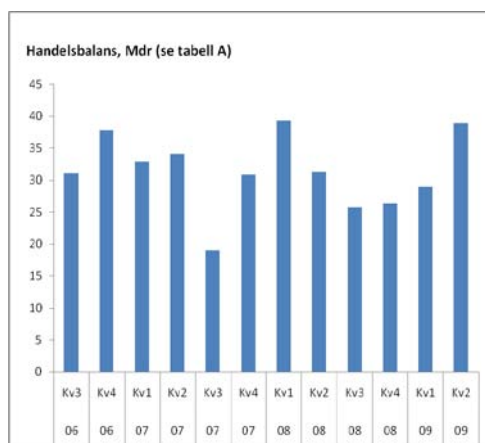
Direkta investeringar gav ett nettoinflöde på 23,7 miljarder kronor för det andra kvartalet, där bidrog kapitaltillskott inom koncerner till största delen av nettoutflödet. Finansiella derivat resulterade i ett nettoinflöde om 18,2 miljarder kronor.

Bytesbalans

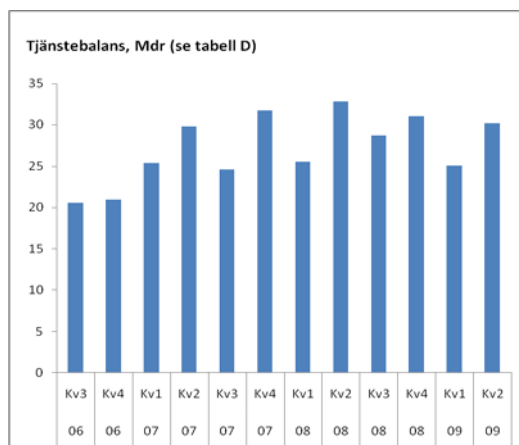
Överskottet i bytesbalansen stärktes under andra kvartalet med 13,2 miljarder från föregående kvartal och uppgick till 67,9 miljarder kronor. Jämfört med motsvarande period föregående år är det en förbättring med 32,8 miljarder kronor. Den totala nettohandeln med varor och tjänster förbättrades från både föregående kvartal och motsvarande kvartal 2008, och uppgick till 69,1 miljarder kronor. Anmärkningsvärt är att importen för varor och tjänster inom EU området är lägre än exporten. Detta medför att trenden med negativ nettohandel inom EU bryts då andra kvartalet resulterade i ett överskott på 7,8 miljarder kronor. Faktorinkomsterna resulterade i ett inflöde på 2,1 miljarder kronor och delöpande transfereringarna resulterade i ett nettoutflöde på 3,3 miljarder kronor.

Handelsbalans

Varuexporten uppgick till 257,0 miljarder under andra kvartalet och varuimporten uppgick till 218,1 miljarder, vilket gav ett handelsnetto på 38,9 miljarder kronor. Från föregående kvartal minskade importen med 8,8 miljarder medan exporten stärktes med 1,0 miljarder kronor. Jämfört med motsvarande period 2008 har exporten sjunkit i värde med cirka 20 procent och importen med 24 procent. Handeln med EU-länder, som värdemässigt utgör mer än hälften av Sveriges export och import, sjönk kraftigt från motsvarande period 2008.

Tjänstebalans

Handeln med tjänster uppgick under andra kvartalet till 30,2 miljarder kronor vilket kan jämföras med 25,1 miljarder föregående kvartal. Från andra kvartalet 2008 är det en försämring med 2,6 miljarder kronor. Exporten ökade 5,1 miljarder från föregående kvartal, däremot minskade exporten med cirka en miljard från andra kvartalet 2008. Importen av tjänster är oförändrad från föregående kvartal men ökade med 1,6 miljarder från andra kvartalet 2008.

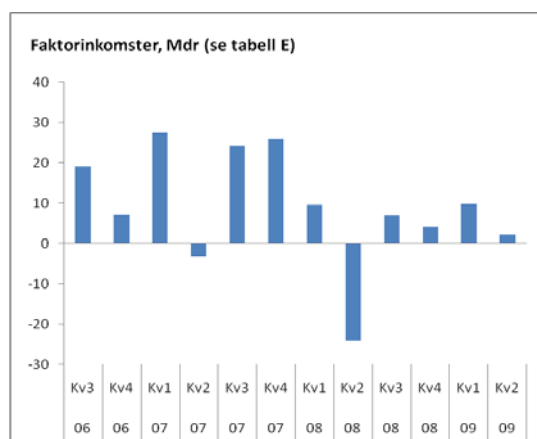
Totalt uppgick exporten av *transporttjänster* till 20,3 miljarder och importen till 13,9 miljarder kronor, vilket gav ett överskott på 6,5 miljarder. Exporten

av *transporttjänster* ökade med 3,2 miljarder kronor från första kvartalet, men ligger i nivå med andra kvartalet 2008. Till exportökningen bidrar framförallt ökat inflöde av *sjöfartstjänster* och *flygtransporter*.

Posten *resor* omfattar varor och tjänster som resenärer förvärvar vid resande i andra länder. Eftersom det är kraftig säsongvariation i posten resor görs jämförelsen bäst med motsvarande period föregående år. Exporten av resor, som består av utländska resenärers konsumtion vid resande i Sverige, uppgick totalt under kvartalet till 23,2 miljarder kronor vilket är ett ökat inflöde om 3,5 miljarder jämfört med samma kvartal i fjol. Importen, dvs. svenskarnas utgifter vid resor utomlands, uppgick till 24,3 miljarder vilket är en minskning med 0,7 miljarder vid samma jämförelse. Posten *resor* för andra kvartalet resulterade i ett nettoutflöde på 1,1 miljarder. Därmed förstärker trenden med minskat underskott för *resor*.

Både exporten och importen av övriga tjänsteslag har mattats av och ligger för andra kvartalet helt i nivå med det första kvartalet. Historiskt sett brukar det första kvartalet följas av ett starkare utfall under det andra kvartalet, men så var inte fallet för detta kvartal. Jämfört med andra kvartalet 2008 har exporten minskat med 4,6 miljarder vilket främst orsakats av minskad export av underposten *övriga affärstjänster*. Den totala minskningen begränsas något av ökad export av posten *data- och informationstjänster*.

Faktorinkomster

Faktorinkomster, som består av löner och avkastning på kapital, visade under andra kvartalet ett överskott på 2,1 miljarder vilket är ett minskat nettoinflöde på 7,7 miljarder från föregående kvartal. Avkastningen på direkta investeringar resulterade i ett nettoinflöde på 6,6 miljarder medan avkastningen på portföljinvesteringar resulterade i ett nettoutflöde på 6,7 miljarder kronor.

Avkastningen på övriga investeringar resulterade i ett nettoinflöde på 2,8 miljarder kronor vilket kan jämföras med ett nettoutflöde på 1,3 miljarder föregående kvartal.

Posten *löner* genererade ett nettoutflöde på 0,6 miljarder vilket är i nivå med tidigare perioder.

Avkastning direkta investeringar

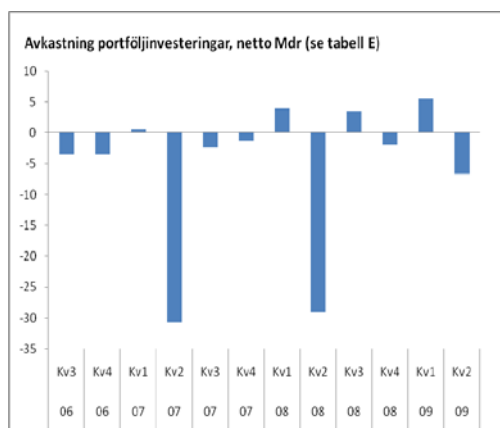

Avkastningen på direkta investeringar gav ett nettoinflöde på 6,6 miljarder kronor. Totalt sett är kapitalavkastningen betydligt lägre än tidigare perioder. Den finansiella krisen har givit effekt på den reala ekonomin vilket påverkar prognosen för avkastningen för bolag inom direktinvesteringsförhållanden.

Avkastningen på direkta investeringar i utlandet uppgick till 38,0 miljarder kronor vilket kan jämföras med ett nettoinflöde på 47,9 miljarder andra kvartalet 2008. Avkastningen på direkta investeringar i Sverige uppgick till 31,4 miljarder kronor, vilket är en minskning av inflödet med 10 miljarder från andra kvartalet 2008.

Under kvartalet genererade utdelningar ett nettoinflöde om 16,9 miljarder kronor.

Avkastning portföljinvesteringar

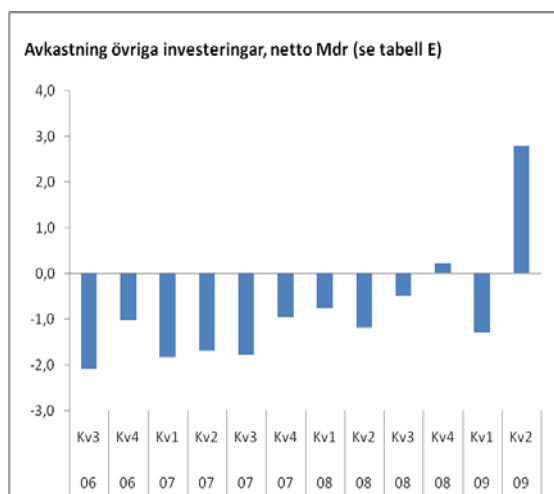

Avkastning på portföljinvesteringar gav ett utflöde på 6,7 miljarder kronor under det andra kvartalet. Under samma kvartal 2008 var utflödet 29,0 miljarder kronor. Orsaken till det betydligt lägre utflödet är att aktieutdelningar för andra kvartalet genererade ett nettoinflöde på 0,1 miljarder vilket kan jämföras med ett nettoutflöde på 22,1 miljarder andra

kvartalet 2008. Det är framförallt svenska aktieutdelningar som minskat från 54,0 miljarder till 32,6 miljarder kronor. Utdelningar på utländska aktier gav ett inflöde på 32,7 miljarder vilket är i nivå med andra kvartalet 2008.

Avkastningen på räntebärande värdepapper genererade ett utflöde på totalt 6,8 miljarder kronor för det andra kvartalet. Räntekostnaden för svenska räntebärande värdepapper uppgick till 19,5 miljarder kronor.

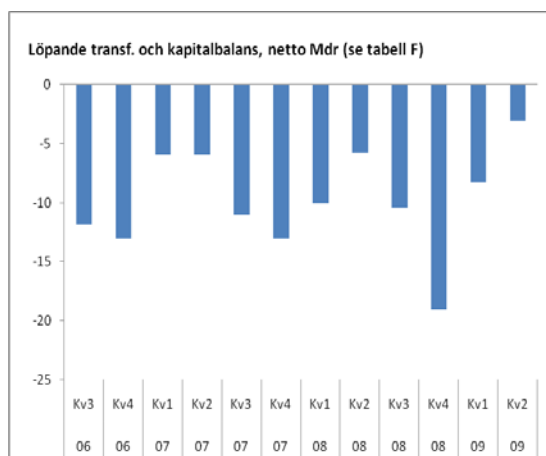
Avkastning övriga investeringar

Avkastning på övriga investeringar gav ett nettoinflöde på 2,8 miljarder kronor under andra kvartalet, vilket kan jämföras med ett nettoutflöde på 1,2 miljarder kronor under motsvarande period 2008.

Avkastning på övriga investeringar består av avkastning på lån och depositioner m.m. De största bidragen till posten är avkastning på sådana tillgångar respektive skulder som banker i Sverige har gentemot motparter i utlandet.

Löpande transfereringar och kapitalbalans

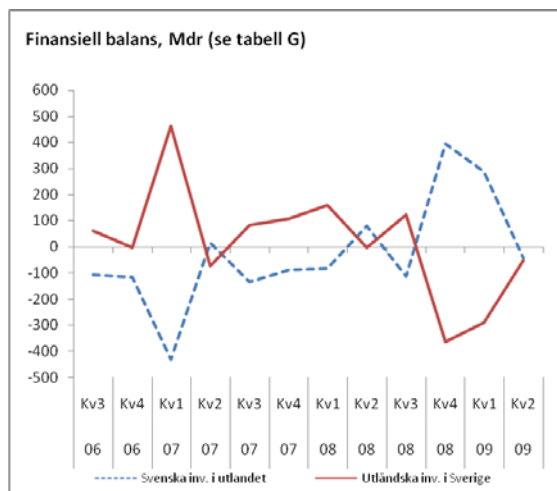

Löpande transfereringar och kapitalbalans gav under kvartalet ett underskott på 3,1 miljarder, vilket är en minskning av underskottet med 5,2 miljarder jämfört med föregående kvartal.

Inflödet av transfereringar som har anknytning till EU har efter första kvartalets höga nivå återgått till en lägre nivå och uppgick till 3,8 miljarder. Utflödet för samma post uppgick till 3,9 miljarder kronor.

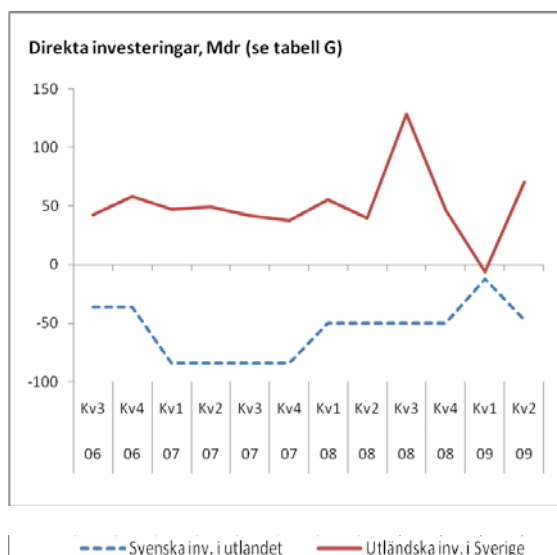
Posten övrigt, d.v.s. alla övriga transfereringar som inte har anknytning till EU eller U-bistånd, resulterade i ett nettoutflöde på 0,1 miljarder kronor vilket är en minskning av utflödet med 3,1 miljarder från föregående kvartal.

Finansiell balans

Den finansiella balansen resulterade i ett nettoutflöde om 96,8 miljarder kronor, där övriga investeringar står för det största nettoutflödet på 195,6 miljarder kronor. Den finansiella balansen präglas andra kvartalet 2009 av Riksbankens beslut att förstärka valutareserven, som står för ett nettoutflöde på 80,7 miljarder kronor. Portföljinvesteringar och finansiella derivat visar båda nettoinflöden, 137,6 miljarder respektive 18,2 miljarder kronor. Direkta investeringar uppgick till ett nettoinflöde på 23,7 miljarder kronor.

Direkta investeringar

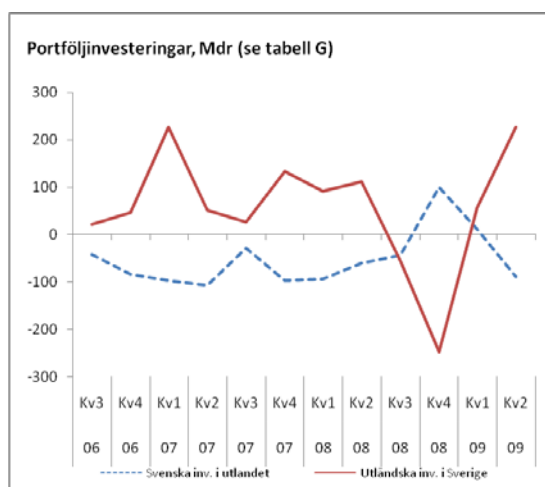

Direkta investeringar gav ett nettoinflöde på 23,7 miljarder kronor för det andra kvartalet 2009, där bidrog kapitaltillskott inom koncerner till största delen av nettoutflödet.

Svenska direkta investeringar i utlandet resulterade i ett nettoutflöde på 46,9 miljarder och utländska investeringar i Sverige uppgick till ett nettoinflöde på 70,6 miljarder kronor. Delposten eget kapital har de största nettoflödena både när det gäller direkta investeringar i Sverige och i utlandet. Dessa flöden är resultatet av tillskott av kapital inom koncerner där direktinvesteringsförhållande existerar sedan tidigare.

Under kvartalet har aktiviteten av nya direkta investeringar i Sverige respektive i utlandet varit låg, vilket är ett tecken på den globala lågkonjunktur.

Portföljinvesteringar

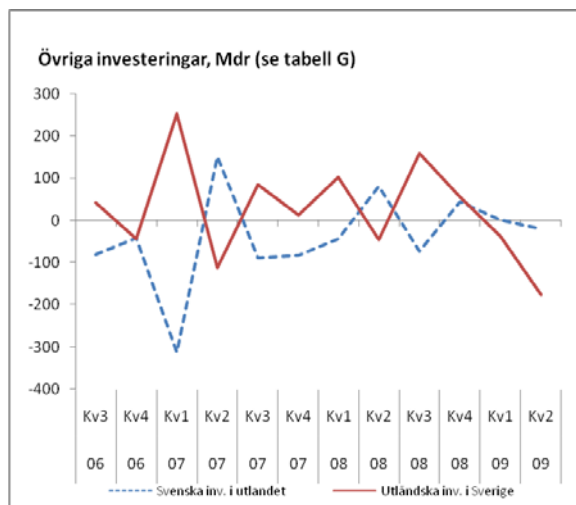

Portföljinvesteringar gav ett nettoinflöde om 137,6 miljarder kronor för det andra kvartalet 2009. Till det stora nettoinflödet bidrog bland andra Riksgälden som har lånat upp värdepapper i valuta för att Riksbanken ska kunna förstärka valutareserven.

Svenska portföljinvesteringar i utlandet gav upphov till ett nettoutflöde på 88,7 miljarder kronor. Till nettoutflödet bidrog främst svenska aktörers köp av utländska aktier. Svenska placerare nettoköpte utländska aktier för 53,9 miljarder kronor, vilket är ett betydligt högre belopp än tidigare kvartal. Motsvarande period föregående år gav ett nettoinflöde om endast 1,3 miljarder kronor. Handel med räntebärande värdepapper i utlandet genererade ett utflöde på 34,9 miljarder kronor.

Utländska portföljinvesteringar i Sverige gav andra kvartalet ett nettoinflöde på 226,4 miljarder kronor. Det var handel och emissioner av värdepapper i Sverige som främst bidrog till det stora inflödet och uppgick till ett nettoinflöde på 222,7 miljarder kronor. Förutom Riksgälden är det banker, bostadsinstitut och icke-finansiella företag som lånar upp i störst utsträckning. Den största delen av värdepappershandeln har bedrivits i utländsk valuta.

Övriga investeringar

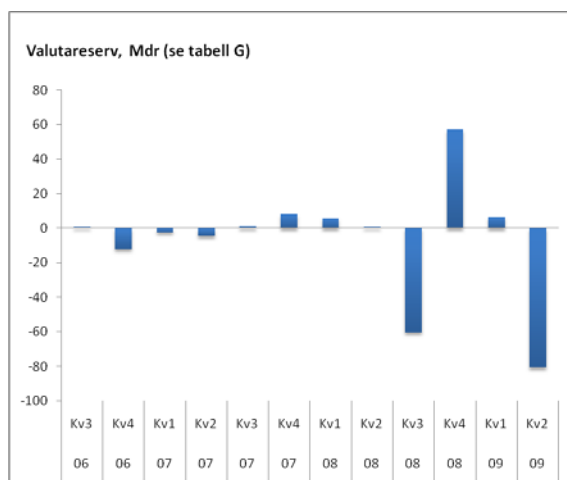

Övriga investeringar gav ett nettoutflöde på 195,6 miljarder kronor för andra kvartalet 2009. Motsvarande period föregående år uppgick övriga investeringar till ett nettoinflöde på 35,8 miljarder kronor.

Det anmärkningsvärt stora nettoutflödet bidrog främst de svenska storbankerna till. Övriga investeringar består huvudsakligen av banksektorns lån till och från utlandet och varierar kraftigt över kvartalen. Riksbanken bidrog under kvartalet till en relativt stor del av utflödet.

Svenska investeringar i utlandet uppgick till ett nettoutflöde på 19,9 miljarder kronor och utländska investeringar i Sverige gav ett nettoutflöde på 175,7 miljarder kronor.

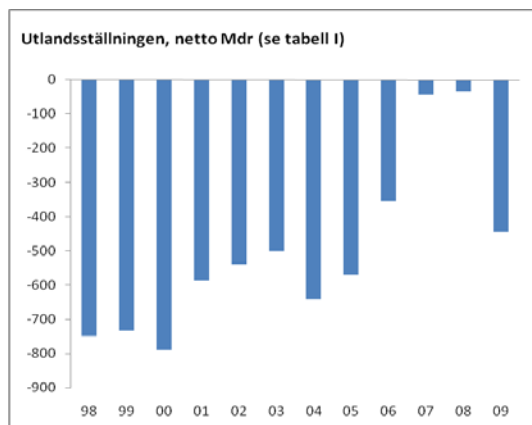
Valutareserv

Valutareserven resulterade det andra kvartalet 2009 i ett nettoutflöde på 80,7 miljarder kronor. Det är historiskt sätt en mycket stor förändring och gjordes för att stärka valutareserven. Under andra kvartalet beslutade Riksbanken att återställa valutareserven till tidigare nivåer samt att rusta för att säkerställa att Riksbanken har den beredskap som krävs för att värna den finansiella stabiliteten.

Riksbanken har lånat kapital i valuta både från Riksgälden och Europeiska centralbanken. Detta kommer även att fortsätta under kommande kvartal. En av Riksbankens viktigaste uppgifter är att se till att det finns likviditet i de svenska bankerna. Ökade åtaganden mot utländska organisationer, andra centralbanker och ökat behov av utländsk valuta i de svenska bankerna har gett upphov till denna förstärkning av valutareserven.

Svenska tillgångar och skulder mot utlandet, netto

Den svenska nettoskulden mot utlandet ökade under första halvåret 2009 med 408 miljarder kronor och uppgick till 443 miljarder kronor enligt preliminära siffror. Detta är den största svenska nettoskulden mot utlandet sedan år 2005.

Nettotillgången i form av direkta investeringar har prognostiserats till 471 miljarder kronor, vilket är en ökning jämfört med föregående år.

Den faktor som kommer att få störst betydelse för utvecklingen av utlandsställningen är kronkursen. Andra viktiga faktorer är priserna på aktiemarknaden i Sverige och utlandet, samt marknadsvärdet av direktinvesteringsföretag.

Värdet på tillgångar och skulder mot utlandet i derivatinstrument fortsätter att ligga på en hög nivå. Vid halvårsskiftet uppgick ställningsvärdet för tillgångar i derivatkontrakt, d.v.s. kontrakt med positiva marknadsvärden, till 490 miljarder kronor. Motsvarande ställningsvärde för skulder, d.v.s. kontrakt med negativa marknadsvärden, uppgick till 420 miljarder kronor.

Nettoskulden för portföljinvesteringar ökade kraftigt under första halvåret 2009 och uppgick till 1 020 miljarder kronor. Nettoskulden för övriga investeringar uppgick till 277 miljarder kronor. Efter Riksbankens beslut att förstärka valutareserven har den hittills ökat med 80 miljarder kronor under 2009 och visade vid halvårsskiftet ett ställningsvärde om 313 miljarder kronor.

Den officiella sammanställningen av Sveriges utlandsställning redovisas till marknadsvärde utom direkta investeringar, som anges med bokfört värde. Som komplettering publiceras också en sammanställning av utlandsställningen där ett marknadsvärde för direkta investeringar har beräknats. Enligt denna sammanställning hade Sverige en nettotillgång på utlandet under 2008 motsvarande 54 miljarder kronor.

Det är viktigt att notera att flera delposter i utlandsställningen för första halvåret 2009, såsom direkta investeringar och portföljaktier, är prognostiserade. Siffrorna bör därför tolkas med försiktighet.

Vad är betaldningsbalansen?

Betaldningsbalansen produceras och sammanställs sedan september 2007 av Statistiska centralbyrån på uppdrag av Sveriges riksbank.

I en sluten ekonomi bestäms nivån på investeringarna av det samlade sparandet i ekonomin. Detta innebär att om sparandet av någon anledning minskar blir följden att även investeringarna minskar. I en öppen ekonomi är sambandet mellan sparande och investeringar inte lika tydligt eftersom globala finansiella marknader gör att internationellt kapital enkelt kan flöda mellan länder. Betaldningsbalansen innehåller information om dessa flöden. Det är helt enkelt en sammanställning av ett lands reala och finansiella transaktioner med omvärlden.

Betaldningsbalansen kan delas in i:

- Bytesbalansen, som visar handel i varor och tjänster, löner, avkastning på finansiella tillgångar och skulder, samt löpande transfereringar såsom t.ex. EU-bidrag och avgifter.
- Kapitalbalansen, som dels omfattar EU-bidrag och U-bistånd för reala investeringar och dels köp och försäljning av rättigheter, såsom t.ex. patent.
- Den finansiella balansen, som delas in i direkta investeringar, portföljinvesteringar, finansiella derivat, övriga investeringar och valutareserven. Den finansiella balansen visar förändringar i finansiella tillgångar och skulder gentemot omvärlden.

En härledning av betaldningsbalansen

Ett lands bruttonationalprodukt, BNP_t , är det samlade värdet på de varor och tjänster som produceras i landet under ett visst år t . Produktionen används till att tillfredsställa antingen den inhemska efterfrågan i form av hushållens konsumtion, C_t , privata investeringar, I_t , och offentliga utgifter, G_t , eller till att levereras utomlands i form av export av varor och tjänster, X_t . Den inhemska efterfrågan kan även tillgodoses av import av varor och tjänster, M_t . Den s.k. nationella inkomstidentiteten visar att ett lands produktion under ett enskilt år är lika med summan av den inhemska efterfrågan ($C_t + I_t + G_t$) och nettoförsäljningen av varor och tjänster till övriga världen ($X_t - M_t$):

$$BNP_t = C_t + I_t + G_t + X_t - M_t.^1 \quad (1)$$

Genom att addera de s.k. nettofaktorinkomsterna, F_t , d.v.s. svenska faktorinkomster intjänade utomlands (svenska löntagares ersättning utomlands samt avkastningen på svenskt kapital utomlands) minus utländska faktorinkomster intjänade i Sverige (utländska löntagares ersättning i Sverige

¹ Denna relation kallas för en identitet eftersom den definitionsmässigt måste vara uppfylld i varje enskild tidsperiod.

samt avkastningen på utländskt kapital i Sverige) kan (1) skrivas om i termer av den s.k. bruttonationalinkomsten, BNI_t .²

$$BNI_t = C_t + I_t + G_t + X_t - M_t + F_t. \quad (2)$$

En omskrivning av (2) ger:

$$BNI_t - C_t - G_t = S_t = I_t + X_t - M_t + F_t, \quad (3)$$

där S_t avser det samlade nationella sparandet i ekonomin. Det nationella sparandet utgörs av den konsoliderade offentliga sektorns sparande, $T_t - G_t$, där T_t är skatteintäkten, och hushållens sparande, $BNI_t - T_t - C_t$.³

Enligt (3) gäller:

$$S_t - I_t = X_t - M_t + F_t. \quad (4)$$

Differensen mellan S_t och I_t kallas ofta för nettoinvesteringarna gentemot utlandet och differensen mellan X_t och M_t kallas för handelsbalansen.

$X_t - M_t + F_t$ är bytesbalansen. Ekvation (4) visar därmed att det finns ett enkelt samband mellan nettoinvesteringarna och handelsbalansen. För en given nettofaktorinkomst kommer alltid förändringar i differensen mellan S_t och I_t att följas av motsvarande förändringar i differensen mellan X_t och M_t . Ekvation (4) visar också att det inte går att på kort sikt reducera ett underskott i handelsbalansen utan att samtidigt öka det nationella sparandet eller minska de inhemska investeringarna.⁴ Det är även intressant att notera att ekvation (4) innebär att om hushållens sparande är lika stort som de inhemska investeringarna, kommer den offentliga sektorns sparande utvecklas ungefär som nettoexporten över tiden.⁵

På samma sätt som det nationella sparandet kan delas upp i den konsoliderade offentliga sektorns sparande och hushållens sparande kan de inhemska investeringarna delas upp i den offentliga sektorns investeringar och privata investeringar. Denna uppdelning ger vid handen att om den offentliga sektorns investeringar överstiger denna sektors sparande, och om detta inte fullt ut motverkas av ett sparandeöverskott i den privata sektorn, måste detta per definition motsvaras av ett underskott i bytesbalansen. Ett växande underskott i bytesbalansen kan därigenom vara ett tecken bland andra på att statens utgifter är högre än inkomsterna.

Genom att kombinera den nationella inkomstidentiteten (1) med den nationella budgetrestriktionen kan betalningsbalansen härledas. Enligt budgetrestriktionen är landets samlade utgifter i varje tidsperiod begränsade av inkomsten i samma period och landets möjligheter att låna:

² Dessa faktorinkomster kallas numera ofta för primära inkomster. Nettofaktorinkomsterna består av löner, kapitalavkastning och löpande transfereringar.

³ Detta innebär alltså att det nationella sparandet är identiskt med summan av den offentliga sektorns sparande och hushållens sparande.

⁴ Nettofaktorinkomsterna antas vara konstanta på kort sikt.

⁵ Denna relation innebär i själva verket att den offentliga sektorns budgetbalans under vissa tidsperioder kommer att samvariera med handelsbalansen.

$$BNP_t + r_t A_t = C_t + I_t + G_t + (A_{t+1} - A_t). \quad (6)$$

där A_t är nettotillgångarna gentemot utlandet i period t och $r_t A_t$ är räntevkastningen på dessa tillgångar. Nettotillgångarna består i sin tur av kapitalbalansen och den finansiella balansen. Från (1) och (6) erhålles enkelt betalningsbalansen:

$$X_t - M_t + F_t = -(A_t - A_{t+1}). \quad (7)$$

Vänsterledet i betalningsbalansen (7) är, som tidigare har nämnts, bytesbalansen som består av summan av handelsbalansen och nettofaktorinkomsterna. Termen $(A_t - A_{t+1})$ i högerledet visar hur nettotillgångarna gentemot utlandet förändras över tiden. Notera att om svenskar nettoköper utländska tillgångar så uppvisar kapitalbalansen och den finansiella balansen ett nettounderskott, d.v.s. $A_t - A_{t+1} < 0$. Ekvation (7) innebär således att summan av bytesbalansen, kapitalbalansen och den finansiella balansen alltid är identiskt lika med noll.⁶

Sambandet med utlandsställningen

Eftersom den finansiella balansen mäter nettoutlåningen gentemot omvärlden kommer en förändring i bytesbalansens saldo – per definition – alltid att motsvaras av en likartad förändring i nettoanspråken gentemot omvärlden. Ett bytesbalansöverskott motsvaras således av en ökning av nettofordringarna – privata eller offentliga – gentemot omvärlden. Överskottet kan även återspeglas i en ökning av valutareserven eftersom valuta-reservstransaktionerna ingår i den finansiella balansen. Ett underskott i bytesbalansen innebär istället att nettoförvärven från omvärlden måste betalas antingen genom avveckling av utländska tillgångar eller genom en ökning av skulderna till utlandet.

Detta innebär att om t.ex. Sverige köper mer tillgångar utomlands än vad som säljs till utlandet (detta är detsamma som att säga att nettot av den finansiella balansen är mindre än noll) måste Sverige samtidigt sälja mer varor och tjänster till utlandet än vad som köps från utlandet. De samlade betalningarna ut ur ett land måste helt enkelt motsvara det samlade betalningsinflödet.

Utlandsställningen visar ett lands totala nettoskuldsättning och redovisas i form av stockuppgifter över samtliga inhemska sektors tillgångar och skulder gentemot omvärlden. Nettot av tillgångarna och skulderna är således ett mått på ett lands förmögenhet gentemot omvärlden. Stockuppgifterna redovisas till marknadsvärde och delas precis som den finansiella balansen in i direkta investeringar, portföljinvesteringar, finansiella derivat, övrigt kapital och valutareserven.⁷

Sambandet mellan utlandsställningen och de transaktioner som ingår i betalningsbalansen illustreras i figuren nedan. Förändringar i nettoställningen gentemot omvärlden beror både på genomförda transaktioner som

⁶ Eftersom en rad olika källor används för att mäta posterna i betalningsbalansen uppstår såväl mätfel som periodiseringsfel och därför ingår också en residual i form av en restpost.

⁷ I vissa fall används det bokförda värdet istället för marknadsvärdet p.g.a. att underlaget för beräkning av marknadsvärdet är otillräckligt.

registreras i den finansiella balansen och på förändringar i växelkurser och tillgångspriser. Dessutom kan stockarna påverkas av t.ex. nedskrivningar av fordringar (ett exempel på övriga korrigeringar i figuren). Om bytesbalansen under en längre period uppvisar under- eller överskott medför detta en uppbyggnad av antingen en nettoskuld eller en nettotillgång.

Förändringar av utlandsställningen beroende på					
Ingående balans	Transaktioner	Prisförändringar	Valutakursförändringar	Övriga korrigeringar	Utgående balans

